

Endelig rapport for prosjektet kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Oslo

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) og Oslofjordens Friluftsråd (OF) inngikk sammen en avtale med Oslo kommune i 2017, om å kartlegge og verdsette kommunens friluftslivsområder. Denne rapporten inngår som en del av denne avtalen og omhandler arbeidet i de 15 bydelene, 4 markaområdene og fjorden og øyene. Bydel Østensjø, bydel Alna, bydel Nordstrand, bydel Søndre Nordstrand og Østmarka ble kartlagt og verdsatt høsten 2017. Bydel Stovner, bydel Grorud, bydel Sagene, og bydel Gamle Oslo våren 2018. Bydel Bjerke, bydel Nordre Aker, Lillomarka og bydel Grünerløkka. Bydel St. Hanshaugen og fjorden og øyene våren 2019. Bydel Vestre Aker, Nordmarka, bydel sentrum, bydel Frogner og bydel Ullern høsten 2019.

Oslo og Omland Friluftsråd hadde ansvaret for bydelene Østensjø, Alna, Stovner, Grorud, Bjerke, Nordre Aker, Vestre Aker, og markaområdene Lillomarka, Østmarka og Nordmarka. Oslofjordens Friluftsråd hadde ansvaret for bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand, Sagene, Gamle Oslo, St. Hanshaugen, Sentrum, Grünerløkka, Frogner, Ullern samt fjorden og øyene.

Arbeidsgruppene har til sammen kartlagt 1427 friluftslivsområder, og 117 frivillige har nedlagt nesten 1800 timer med frivillig innsats. I tillegg har 24 ansatte i bydelene/BYM nedlagt over 350 timer i prosjektet. OOF og OF har brukt rundt 2000 timer hver på dette prosjektet på de tre årene fra 2017 til 2019.

For hver bydel har resultatene fra kartleggingsarbeidet blitt levert i form av:

- Verdsettingen av friluftslivsområdene med områdebeskrivelser (Excel-fil)
- Word-dokument med områdebeskrivelser av friluftslivsområdene
- Kart (PDF-kopier fra kommunens innsynsløsning)

Excel-filen inneholder alle resultatene av arbeidet. De to andre filene er kun til hjelp.

ORGANISERING AV PROSJEKTET

Bymiljøetaten, OOF og OF har gjennom hele perioden fra 2017 til 2019 hatt et godt samarbeide. Det har blitt avholdt flere interne møter, samt gjennomført flere åpne møter med bydelsadministrasjonene og natur- og friluftsansisasjonene i byen.

Fra Bymiljøetaten har Gro Koppen og Reidun Bolsø vært hovedansvarlige, og Trond Knudsen har vært teknisk konsulent. Gunnhild Laxaa har vært Oslofjordens Friluftsråds prosjektleder, mens Johan Hval har vært Oslo og Omlands prosjektleder. Adrian Mortensen fra Forum for natur og friluftsliv (FNF) Oslo har vært leid inn som prosjektleder for tre bydeler, med OOF som overordnet ansvarlig for gjennomføring og resultater.

ARBEIDSGRUPPENE

For hver bydel/Marka og fjorden er det etablert en arbeidsgruppe bestående av representanter for bydelsadministrasjonen, natur- og friluftsansisasjoner, idretten og andre lokale organisasjoner som velforeninger o.l. Målet har vært å etablere arbeidsgrupper som i sum kjenner bydelen godt og som også representerer det brede lag av befolkningen. Arbeidsgruppene for hver bydel blir presentert senere i rapporten.

OPPLÆRING OG METODIKK

Deltakerne har fått ca. 3-4 timers opplæring i metodikken før selve kartlegging- og verdsettingsarbeidet startet opp. Metoden som ble benyttet er basert på Miljødirektoratets veileder M98, [Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder](#).

I tillegg har Oslo kommune, Bymiljøetaten, i samarbeid med OOF/OF laget et hefte som operasjonaliserer verdsettingen: *Veiledningshefte for arbeidsgruppene – Verdsetting av friluftslivsområder i Oslo*.

SLIK SKJER KARTLEGGINGEN OG VERDSETTINGEN

Selve kartleggingen og verdsettingen skjer på møtene i arbeidsgruppene, over et stort kart, og ved at den enkelte deltaker bidrar med sin kunnskap om det enkelte område.

Arbeidsgruppene har hatt tre hovedoppgaver:

1. Kvalitetssikre at friluftslivsområdene har riktig avgrensing og at alle områder er med.
2. Verdsette hvert område etter Miljødirektoratets metodikk.
3. Lage en områdebeskrivelse som utdyper verdsettingen.

Prosjektlederne har vært sekretærer i dette arbeidet. I etterkant av hvert møte og ved avslutningen av arbeidet, ble resultatene sendt til arbeidsgruppen for gjennomlesning og korrektur-runder.

Det har i stor grad vært enighet omkring resultatene av arbeidet. I de få tilfellene der det har vært uenighet, har vi forsøkt å finne gode kompromisser. Når det ikke har vært mulig, har flertallet fått bestemme.

Videre følger en kort presentasjon av arbeidsgruppene:

ØSTENSJØ BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Østensjø bydel ble holdt i bydelens lokaler på Skullerud, høsten 2017.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 7 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var en deltaker fra bydelen og 4 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør $8 * 3 * 4 = 96$ timer
- 103 områder ble kartlagt og verdsatt i Østensjø bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $21 * 60$ minutter / 103 områder = ca. 12 minutter per område.

Deltakere:

Steinar Simonsen	Bydel Østensjø
Per Inge Østmoen	Naturvernforbundet Oslo Sør og Bøler IF
Amund Kveim	Østensjøvannets Venner
Finn Guldbrandsen	Østensjøvannets Venner
Knut Helge Midtbø	Østensjø Historielag

ALNA BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Alna bydel ble holdt i Furuset bibliotek og i Etterstad Vels lokaler høsten 2017.
- I tillegg ble det avholdt et møte på Teisen/Fjellhus med representanter fra Fjellhus Vel (Roger Pihl) og Teisen Vel (Tone Elin Liavaag) og et annet møte på Ellingsrud med Ellingsrud Vel (Bente Dørum) og Ellingsrudelvas Venner (Fritjof Funder).
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var 5 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 4 =$ ca. 84 timer

- 85 områder ble kartlagt og verdsatt i Alna bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /85 områder = ca. 13 minutter per område.

Deltakere:

Vidar Berget	Alnaelvas venner
Helen Svensson	Naturvernforbundet i Groruddalen
Eva Rueslåttén	Groruddalen Miljøforum, Furuset Vel
Per Christian Løken	Haugerud Vel og Trosterud Vel
Hans Kr. Huseby	Hellerud Vel

ØSTMARKA

- Møtene i arbeidsgruppa for Østmarka ble holdt i Bymiljøetatens lokaler på Rustadsaga. høsten 2017.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var en deltaker fra bydelen og 7 frivillige med arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 5 = \text{ca. } 105$ timer
- 71 områder ble kartlagt og verdsatt i Østmarka.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /71 områder = ca. 15 minutter per område.

Deltakere:

Odd Fjeldstad	DNT Oslo og Omegn/Øx
Bjørn Samuelsen	Bymiljøetaten
Kristin Lund	Østmarkas Venner
Bente Lise Dagenborg	Østmarkas Venner
Karen Johanne Strømstad	Østmarkas Venner
Roger Mostue	Oppsal orientering
Lars Rogstad	Østensjø Historielag
Even Saugstad	Historiker, forfatter og markakjenner

NORDSTRAND BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Nordstrand bydel ble holdt på Lambertseter Fritidsklubb, Nordstrand bydelshus, Oslo rådhus og Oslo loidrettens hus høsten 2017.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var to deltakere fra bydelen og 7 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 5 = \text{ca. } 105$ timer
- 66 områder ble kartlagt og verdsatt i Nordstrand bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /66 områder = ca. 16 minutter per område.

Deltakere:

Harald Bue	Barn-, ungdom- og kulturkomiteen bydel Nordstrand
Lillian Tennung	Simensbråten vel

Elen Roaldset	Simensbråten vel, leder for Ekebergutvalget
Sverre Samuelsen	Nordstrand vel og Miljøprosjekt Ljanselva
Sissel Danielsen	Frisklivssentralen Lambertseter
Kari Cossais	Lambertseter Historielag
Lars Petter Solås	Barn-, ungdom- og kulturkomiteen bydel Nordstrand
Jarle Siggaas	Frisklivssentralen Lambertseter
Øyvind Lilleberg	Lokalkjent Lambertseter

SØNDRE NORDSTRAND BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Søndre Nordstrand bydel ble holdt i bydelens lokaler på Rosenholm høsten 2017. I tillegg ble det holdt et møte hos Grindaker AS med Morten Evensen.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 5 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var én deltaker fra bydelen og 7 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $6 * 3 * 6 = \text{ca. } 108$ timer
- 71 områder ble kartlagt og verdsatt i Søndre Nordstrand bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $15 * 60$ minutter /71 områder = ca. 13 minutter per område.

Deltakere:

Vegard Lønborg Jensen	Plankonsulent bydel Søndre Nordstrand
Åse Julsvik	DNT aktiv i 100 og Miljøprosjekt Ljanselva
Helge Espen Viken	Naturvernforbundet og Miljøprosjekt Ljanselva
Ole Søberg	Bjørndal Boligsammenslutning
Arne Lunde	Miljøprosjekt Ljanselva
Atle Hjortaset	Laget eget grøntkart over bydelen
Morten Evensen	Landskapsarkitekt og lokalkjent på Holmlia
Sara Kinge Bergland	Søndre Aas Gård og Miljøsender

STOVNER BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Stovner ble holdt i Stovner Vels lokaler, våren 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var en deltaker fra bydelen og 6 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 5 = \text{ca. } 105$ timer
- 47 områder ble kartlagt og verdsatt i Stovner bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /47 områder = ca. 23 minutter per område.

Deltakere:

Aina Evensen	Stovner Vel
Annstein Garnes	Vestli Vel
Arne Fagerli	Høybråten og Stovner IL, Seniorgutta

Frank Eugen Edvardsen	Rommen Vel
Jens Melbye	Bydelsadministrasjonen Stovner
Reidun Myster Beier	Groruddalen miljøforum og tidl. Bydelsadministrasjonen
Stanley Johannesen	Framfylkingen Oslo

GRORUD BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Grorud bydel ble holdt i bydelens lokaler på Ammerud, i Romsås Vels lokaler og i lokalene til Grorud Steinhoggermuseum, våren 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var en deltaker fra bydelen og 6 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 5 = \text{ca. } 105$ timer
- 86 områder ble kartlagt og verdsatt i Grorud bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60 \text{ minutter} / 86 \text{ områder} = \text{ca. } 13 \text{ minutter per område}$.

Deltakere:

Erik Grønvold	Alnaelvas Venner
Arvid Malmén	DNT Oslo og Omegn og Lillomarka O-klubb
Stein Erik Hammarkvist	Lillomarka O-klubb
Thor W. Johnsen	Romsås Vel
Heidi Trøen	Lillomarkas Venner
Hans Alexander Mangen	Grorud Bydel
Kirsten Berrum	NOA Groruddalen
Frank Edvardsen	Rommen Vel

SAGENE BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Sagene bydel ble holdt på Sagene samfunnshus, våren 2018. Det ble i tillegg holdt et møte med Sagene barne- og ungdomsråd hos UngMedia på Trikkehallen.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 3 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa. I tillegg til et møte med Sagene barne- og ungdomsråd a 2 timer.
- Det var to deltakere fra bydelen og 5 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $5 * 3 * 4 = \text{ca. } 60$ timer
- 33 områder ble kartlagt og verdsatt i Sagene bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $11 * 60 \text{ minutter} / 33 \text{ områder} = \text{ca. } 20 \text{ minutter per område}$.

Deltakere:

Mads Bruun Nakkerud	Park- og nærmiljøkonsulent bydel Sagene
Helene Lo Cascio Sætre	Miljøkonsulent bydel Sagene
Øyvind Hartmann	Pensjonert kulturkonsulent bydel Sagene
Axel Grelland	Sagene IF
Anne Sofie Hansen	Hjemmets kolonihager, Bybi

Kjersti Hovden	Akerselvas venner
Anne Wodstrup	Daglig leder Urba, lokalkjent på Sandaker/Torshov

GAMLE OSLO BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Gamle Oslo bydel ble holdt i bydelens lokaler på Grønland, våren 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 4 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa. I tillegg ble det holdt et møte med La humla suse (Toril Mentzoni) på Frivillighetshuset.
- Det ble det gjennomgått data fra Barnetråkk gjennomført ved Vahl skole og Tøyen skole.
- Det var én deltaker fra bydelen og 7 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $6 * 3 * 5 = \text{ca. } 90$ timer
- 61 områder ble kartlagt og verdsatt i Gamle Oslo bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $14 * 60$ minutter /61 områder = ca. 14 minutter per område.

Deltakere:

Berit Tønder Utvik	Spesialkonsulent avd. helse, sosial og nærmiljø i bydel Gamle Oslo
Vidar Berget	Alnaelvas venner og Etterstad vel
Preben Winger	Gamlebyen historielag
Guro Voss Gabrielsen	Vålerenga vel, FAU Vålerenga skole
Tommy Grotterød	Kampen vel
Sissel Hansgaard	Vålerenga vel
Asbjørn Olsen	Tidligere leder i OOF
Per Øyvind Eriksen	Ensjø- aktuell informasjon, lokalkjent.

BJERKE BYDEL

- Møtene for Bjerke bydel ble holdt i Bjerke Nærmiljøsentre og i Øvre Disen Vels lokaler, høsten 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var to deltakere fra bydelen og 4 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 3 = \text{ca. } 63$ timer
- 63 områder ble kartlagt og verdsatt i Bjerke bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /63 områder = ca. 17 minutter per område.

Deltakere:

Erik Andre Aurbakken	Bydel Bjerke, FSU Bjerke bydel
Ingar Wilhelmsen	Hasle Løren IL
Jan Morten Kjellstad	Bjerke Storvel
Jørund H. Strømseng	Linderud IL
Katrine Syvertsen	FSU i Bjerke bydel
Sidsel Andersen	Hovinbekkens venner

NORDRE AKER BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Nordre Aker bydel ble holdt i bydelens lokaler i Nydalen, høsten 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 7 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var to deltaker fra bydelen og 5 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $8 * 3 * 4 = \text{ca. } 96$ timer
- 168 områder ble kartlagt og verdsatt i Nordre Aker bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $21 * 60$ minutter / 168 områder = ca. 8 minutter per område.

Deltakere:

Erik Høydal	Grefsen og Disen Vel
Anne Berit Bergo	Tåsen IF og Naturvernforbundet Oslo Nord
Tore Schweder	Naturvernforbundet Oslo Nord
Bent Gether-Rønning	Bydel Nordre Aker
Knut Hopland	Bydel Nordre Aker
Jorunn Sanderud	Nydalens Skiklubb
Anders Eng	Berg, Sogn, Nordberg og Tåsen Vel

LILLOMARKA

- Møtene i arbeidsgruppa for Lillomarka ble holdt i OOFs lokaler, høsten 2018.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 6 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var 9 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $7 * 3 * 6 = \text{ca. } 126$ timer
- 52 områder ble kartlagt og verdsatt i Lillomarka.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter / 52 områder = ca. 21 minutter per område.

Deltakere:

Tord Bern Hansen	SK Rye
Johan Olav Bjerke	Solemskogen Velforening
Tor Henriksen	Årvoll IL
Esben Johansen	NOTS
Svein Olav Bø	Kjelsås IL

Arvid Malmén	DNT Oslo og Omegn og Lillomarka OK
Stein Erik Hammarkvist	Lillomarka OK
Håvard Pedersen	Lillomarkas Venner
Ulrike Jüse	Lillomarkas Venner

GRÜNERLØKKA BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Grünerløkka bydel ble holdt i bydelens lokaler på nedre Grünerløkka, høsten 2018. I tillegg ble det innhentet informasjon om hvilke områder som ble brukt av bydelens barnehager. Det ble også brukt data fra barnetråkk gjennomført ved bydelens barne- og ungdomsskoler.
- Det ble gjennomført ett + 2 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var fire deltakere fra bydelen i arbeidsgruppa.
- Det ble ikke brukt frivillige i arbeidsgruppa i bydel Grünerløkka. Grunnen til dette var at det var manglende interesse fra frivillige organisasjoner, og generelt få natur- og friluftslivsorganisasjoner med tilknytning til de grønne områdene i bydelen.
- 48 områder ble kartlagt og verdsatt i Grünerløkka bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $8 * 60$ minutter /48 områder = ca. 10 minutter per område.

Deltakere:

Lasse Elden	Spesialkonsulent, miljørettet helsevern Bydel Grünerløkka
Øyvind Eide	Spesialkonsulent, bydel Grünerløkka
Jens Christian Holm	Leder Grünerløkka gateteam Bydel Grünerløkka
Håkon Nesheim	Teamleder seksjon kvalifisering og miljø Bydel Grünerløkka

ST. HANSHAUGEN BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for St. Hanshaugen bydel ble holdt i bydelens lokaler på Holberg terrasse, våren 2019. Det ble i tillegg holdt et møte med St. Hanshaugen ungdomsråd også i bydelens lokaler. I tillegg ble det gjennomført et eget møte med Geitmyra parselhager og skolehage (Tore Faller og Frøydis Hauge), på Geitmyra.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 4 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var én deltaker fra bydelen og 8 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $4 * 3 * 7 = \text{ca. } 84$ timer
- 31 områder ble kartlagt og verdsatt i St. Hanshaugen bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $12 * 60$ minutter /31 områder = ca. 23 minutter per område.

Deltakere:

Elin Løvseth	Spesialkonsulent friluftsliv
Unni Walstad	Aksjon Akerryggen
Terje Storli	Telthusbakkens venner og Aksjon Akerryggen
Helga Arnesen	Valleløkken- Bolteløkka vel
Hans M. Borchgrevink	Valleløkken- Bolteløkka vel, St. Hanshaugen Historielag, stifter av Natur og ungdom

Ingunn Harket	Lærer, lokalkjent sør i bydelen.
Nils Herland	Arkitekt, lokalkjent sør i bydelen.
Helge Høifødt	Redaksjon for Oslo byleksikon, styret for Oslo byes vel og bidragsyter til artikler om Oslos parker, gater, plasser m.m.
Åke Hartmann	Naturvernforbundet Oslo Vest

FJORDEN OG ØYENE

- Kartleggingen av friluftslivsområdene på fjorden og øyene skilte seg i stor grad fra arbeidet slik det ble gjennomført i de resterende bydelene.
- Det ble gjennomført et arbeidsmøte sammen med to deltakere fra Bymiljøetaten (Fredrik Helvershou, øy- og naturoppsynsleder og Torgeir Hustad i Skjærgårdstjenesten). Det har blitt gjennomført et arbeidsmøte med deltakere fra Oslofjordens Friluftsråd. I tillegg har det kommet innspill fra deltakere fra andre arbeidsgrupper i forbindelse kartlegging av badeplasser og sjønære områder i bydelene Nordstrand, Frogner, Gamle Oslo og Ullern. Flere av disse var medlemmer i seilforeninger, kajakk-klubb og/eller båtforening.
- 14 områder ble kartlagt og verdsatt i fjorden og øyene.
- To deltakere fra Bymiljøetaten deltok på et 3 timers møte med befaring som ble gjennomført på Hovedøya januar 2019.

NORDMARKA

- Møtene i arbeidsgruppa for Nordmarka ble holdt høsten 2019, hovedsakelig i Bymiljøetatens lokaler på Sognsvann, men også i OOFs lokaler, Ullevålseter serveringssted, Røa eldrecenter og NOAs lokaler på Sognsvann.
- Nordmarka ble organisert i to delområder, med en gruppe for Sørkedalen-området og en gruppe for Maridalen-området.
- Det ble gjennomført 13 møter til sammen i disse gruppene, ett felles innledningsmøte/opplæringsmøte og seks i hver av gruppene.
- Det var en deltaker fra Bymiljøetaten og 13 frivillige med i arbeidsgruppene.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $(7 * 3 * 5) + (7 * 3 * 4) = \text{ca. } 189$ timer
- 155 områder ble kartlagt og verdsatt i Nordmarka.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $36 * 60$ minutter / 155 områder = ca. 14 minutter per område.

Deltakere:

Svein Olav Bø	Kjelsås IL	Maridalen
Norman Weisz	Koll IL	Maridalen
Rolf Anders Systad	Lyn	Maridalen
Bent Rodem	Naturvernforbundet i Oslo Nord	Maridalen
Åke Hartmann	Naturvernforbundet i Oslo Nord	Maridalen
Sverre Maudal	Skiforeningen	Maridalen
John Martin Dervaa	Sørbråten Vel	Maridalen
Otto Ullevålseter	Maridalens Venner	Maridalen/Sørkedalen
Frank Thomassen	Bymiljøetaten	Maridalen/Sørkedalen

Christian Børs Lind	DNT-OO (områdeleder Nordmarka SV)	Sørkedalen
Jan T. Herstad	DNT-OO/Markautvalget	Sørkedalen
Carl Huitfeldt	DNT-OO/Markautvalget	Sørkedalen
Georg Reiss	Naturvernforbundet i Oslo Vest	Sørkedalen
Bente Landmark	Sørkedalen Vel	Sørkedalen

VESTRE AKER BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Vestre Aker ble holdt i Skiforeningens lokaler, høsten 2019.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 7 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var 7 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $8 * 3 * 6 = \text{ca. } 144$ timer
- 103 områder ble kartlagt og verdsatt i Vestre Aker bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $21 * 60$ minutter /103 områder = ca. 12 minutter per område.

Deltakere:

Carl Huitfeldt	DNT-OO/Markautvalget
Hans Fredrik Horn	Hofselvas venner
John Tibballs	Lysakervassdragets venner
Anne-Lise Grenborg	Naturvernforbundet i Oslo Vest
Luka Natassja Olsen	Naturvernforbundet i Oslo Vest
Svenn E. Forsstrøm	Røa Vel
Steinar Tjernsrød	Skiforeningen

SENTRUM

- Det ble holdt ett arbeidsmøte for bydel sentrum høsten 2019. Møtet ble holdt i Bymiljøetatens lokaler på Hasle. Det ble også gjennomført befaringer til alle bydelens områder.
- Det ble ikke brukt frivillige i arbeidsgruppa i bydel sentrum. Grunnen til dette var at det var manglende interesse fra frivillige organisasjoner, og generelt få natur- og friluftslivsorganisasjoner med tilknytning til de grønne områdene i bydelen.
- Det var en deltaker fra Bymiljøetaten, Siril Stenerud, parkforvalter med ansvar for parkene i sentrum.
- 23 områder ble kartlagt og verdsatt i sentrum.

FROGNER BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Frogner bydel ble holdt i bydelens lokaler på Skillebekk, høsten 2019. Det ble i tillegg holdt et møte med Frogner ungdomsråd, også i bydelens lokaler. I tillegg ble det gjennomført et eget møte med Frognerparkens venner i Vigelandsmuseet.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 4 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var én deltaker fra bydelen og 8 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $5 * 3 * 6 = \text{ca. } 90$ timer

- 63 områder ble kartlagt og verdsatt i Frogner bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $15 * 60$ minutter /63 områder = ca. 14 minutter per område.

Deltakere:

Ingvild Konttorp Haugen	Folkehelsekoordinator Bydel Frogner
Elisabeth Solem	Frogner historielag
Hans Petter Lundgaard	Frogner historielag
Jo Piene	Skarpsno, Gimle og Frogner vel
Colin Murphy	Naturvernforbundet Oslo Vest
Erik Karlsen	Ruseløkka Skillebekk beboerforening
Einar Kjerschow	Bygdøy IL, Nord kajakklubb
Arve Finkenhavn	Marienlyst vel og Frøen og Marienlyst Park boligsameie
Wenche Hagan	Frognerparkens venner

ULLERN BYDEL

- Møtene i arbeidsgruppa for Ullern bydel ble holdt i bydelens lokaler på Huseby, høsten 2019.
- Det ble gjennomført ett innledningsmøte/opplæringsmøte + 5 arbeidsmøter a 3 timer i arbeidsgruppa.
- Det var én deltaker fra bydelen og 10 frivillige med i arbeidsgruppa.
- Den frivillige innsatsen utgjør, med noe fravær, om lag $6 * 3 * 7 =$ ca. 126 timer
- 83 områder ble kartlagt og verdsatt i Ullern bydel.
- Tidsbruken per område tilsvarer om lag $18 * 60$ minutter /83 områder = ca. 13 minutter per område.

Deltakere:

Hans Støvern	Plan- og miljøkonsulent Bydel Ullern
Reidar Hauge	Lokalkjent og seiler
John Tibballs	Lysakervassdragets venner
Bjørn Sandelien	Heming orientering
Ellen Stangnes	Hoffselvens venner
Eivind Robertsen	Bestum vel
Eivind Bødtker	Skøyen miljøforum
Lisbet Natland	Sollerud vel
Åshild Watne	Husebyåsen velforening
Randi Nygaard	Oslo Kajakklubb
Mette Sjølie	Hoffselvens venner

OMFANGET AV OOFs OG OFs ARBEID

OOF har kartlagt og verdsatt friluftslivsområdene i 7 bydeler og 3 markaområder i Oslo. OF har kartlagt 8 bydeler, sentrum og fjorden og øyene. Arbeidet har pågått over ca. 3 år.

Bymiljøetaten med Gro Koppen startet opp arbeidet en god stund før 2017, og det ble blant annet utarbeidet kart og en tilpasset metodikk for arbeidet.

I 2017 ble det gjort avtaler med OOF og OF, og det medførte en god del møteaktivitet.

Sommeren 2017 ble det arrangert et større informasjonsmøte for natur-, friluftslivs og idrettsorganisasjonene i Oslo.

I forbindelse med selve verdsettingen og kartleggingen i de enkelte bydelene har prosjektleder fra OOF og OF hatt forskjellige typer arbeidsoppgaver med estimerte timetall:

- Informasjons- og opplæringsmøte – 1 til 2 stk. (3 – 6 timer)
- Befaring i den aktuelle bydel – 1-3 dager. (8 til 24 timer)
- Verving av deltakere til arbeidsgruppene – ca. 20-30 timer
- Forarbeid til møtene i arbeidsgruppa (ca. 20 timer)
- Gjennomføring av møtene i arbeidsgruppene – ca. 25-30 timer.
- Etterarbeid (Områdebeskrivelser, verdsetting, karttegning og kvalitetssikringsrunder) – ca. 75-150 timer

Timetallet per bydel blir da et sted mellom 150 og 250 timer

Med 10 bydeler og om lag 200 timer per bydel bli det til sammen 2000 timer.

Vi kan legge til ca 50 timers forarbeider og møter med bymiljøetaten.

OOFs estimat på antall timer som har blitt nedlagt av arbeid i løpet av 3 år blir da om lag 2050 timer.

OFs estimat på antall timer som har blitt nedlagt av arbeid i løpet av 3 år er på om lag 1800 timer. Grunnen til at dette tallet er noe lavere for OFs vedkommende er at hverken bydel Grünerløkka, sentrum eller fjorden og øyene hadde arbeidsgrupper bestående av frivillige. I tillegg var det færre områder som ble kartlagt i bydelene i sentrum, sammenlignet med andre bydeler, samt markaområdene.

DE FRIVILLIGES INNSATS

Til sammen har det deltatt 117 frivillige og 24 representanter for bydelene og Bymiljøetaten i de 20 arbeidsgruppene. De frivillige har til sammen nedlagt nesten 1800 timer med frivillige arbeid i prosjektet.

Bydel	Fra bydelene/BYM	Frivillige	Frivillige timer	Antall friluftsområder	Minutter per friluftsområde
Østensjø	1	4	96	84	12
Alna	0	5	84	85	13
Østmarka	1	7	105	71	15
Stovner	1	6	105	47	23
Grorud	1	6	105	86	13
Bjerke	2	4	63	63	17
Nordre Aker	2	5	96	168	8
Lillomarka	0	9	126	52	21
Nordmarka	1	13	189	155	14
Vestre Aker	0	7	144	103	12
Ullern	1	10	126	83	13
Sentrum	1	0	0	23	-
Fjorden og	2	0	0	14	-

øyene					
Sagene	2	5	60	33	20
St. Hanshaugen	1	8	84	31	23
Gamle Oslo	1	7	90	61	14
Nordstrand	2	7	105	66	16
Søndre Nordstrand	1	7	108	71	13
Frogner	1	7	90	63	14
Grünerløkka	4	0	0	48	-
Til sammen	24	117	1776	1427	15

KVALITETEN PÅ RESULTATENE

Antall friluftslivsområder som har blitt kartlagt og verdsatt er 1427, flest i Nordre Aker med 168 områder og færrest i området fjorden og øyene med 14 områder.

Resultatene for hvert enkelt friluftslivsområde baserer seg i hovedsak på den informasjon som kommer fram om hvert område i møtene i arbeidsgruppene. Deltakerne bidrar med alt de vet om hva området brukes til, og hva det inneholder av kvaliteter. I grove trekk har arbeidsgruppene brukt om lag 15 minutter per friluftslivsområde. Tidsbruken vil selvfølgelig variere mye avhengig av områdenes størrelse og kompleksitet. I noen tilfeller er verdsettingen utført i løpet av 5 minutter, mens det i andre tilfeller kan ta kanskje 30-40 minutter.

Etter møtene i arbeidsgruppene har prosjektleder renskrevet sine notater og tilføyd/supplert en del faktakunnskap knyttet til friluftslivstilretteleging (merkede stier, skiløyper, utfartsparkering, kollektivtransport o.l.) og natur- og kulturkvaliteter (f.eks. naturtyper, rødlistearter o.l.), hentet fra diverse nettsteder. Deretter er verdsettingen og områdetekstene sendt ut til deltakerne for kvalitetssikring og tilbakemelding.

Friluftslivsområdene i byggesonen ble tegnet inn på digitale kart av Plan- og bygningsetaten og avgrensingene ble deretter kvalitetssikret og godkjent av arbeidsgruppa og til slutt korrigert digitalt av OOFs prosjektleder. Friluftslivsområdene i Marka ble tegnet inn på papirkart av OOFs prosjektmedarbeider som et forslag. Deretter ble de kvalitetssikret og godkjent av arbeidsgruppa, før de ble tegnet inn digitalt av OOF.

OOFs OPPSUMMERING AV PROSJEKTET

OOF er godt fornøyd med prosjektet, både gjennomføringen og resultatene. Vi mener at Oslos friluftslivsområder nå er verdsatt og kartfestet på en grundig måte og helt i tråd med metodikken som Miljødirektoratet har utarbeidet.

Ut fra den kunnskap som OOF har, så har Oslo utført et arbeid som er svært grundig, sannsynligvis mere grundig enn de fleste kommuner i landet. Det er nok en riktig tilnærming for en kommune der grøntarealer og friluftslivsområder er en knapphetsfaktor.

Involveringen av organisasjonene har sikret en god forankring, samtidig som det her styrket kvaliteten på arbeidet, ved at en har fått mye lokal kunnskap inn i prosjektet.

OOF har inntrykk av at kommunen allerede har begynt å benytte seg av kunnskapen som ligger i dette arbeidet og at den svarer til forventningene? Vi håper og tror at den gjør det.

OOFs OPPSUMMERING AV PROSJEKTET

Gjennomføringen av prosjektet har vært en spennende og omfattende prosess. Et grundig forarbeid, hvor det blant annet ble utarbeidet et hefte som tilpasset den nasjonale metodikken de lokale forholdene i Oslo

kommune, har vært avgjørende for et godt resultat. OF mener dette har sikret at dataene fra de ulike bydelene er sammenlignbare, og at verdisetningen er relevant for Oslo.

Involveringen av frivillige har ikke bare sikret god lokalkunnskap og forankring, men også gitt rom for erfaringsutveksling og diskusjoner om ulike problemstillinger knyttet til friluftslivsområdene mellom frivilligheten og representanter fra bydeler. Dette har vært en positiv sideeffekt av måten prosjektet har blitt gjennomført på i Oslo kommune.

Oslo kommune skiller seg fra de fleste andre i landet med tanke på befolknings- og utbyggingspress. OF mener at resultatet av prosjektet vil kunne bidra til oversikt over, og mulighet for videreutvikling, av kommunens grøntarealer. En stor andel av områdene som ble kartlagt endte med en A-verdi, svært viktig friluftslivsområde, et tydelig tegn på at det er behov for å ivareta allerede eksisterende områder. OFs ønske er at kunnskapen som følger med dette arbeidet vil bli brukt slik at friluftslivets arealbehov blir en forutsigbar og tydelig faktor i fremtidig samfunns- og arealplanlegging.

VEIEN VIDERE

OOF ønsker sammen med OF og kommunen å følge opp prosjektet på følgende områder:

1. Avslutning av arbeidet

- Vi regner nå med at BYM sørger for gjenstående digitaliseringsarbeid i kommunen og at resultatene så sendes til Miljødirektoratet/naturbase, slik at resultatene blir tilgjengelige for kommunens ansatte og for offentligheten.

2. Lansering

- Vi blir gjerne med på en lansering av prosjektet. Det kan f.eks. være gjennom en kronikk der arbeidet med metodikk, resultater og bruk forklares for et bredt publikum.

3. Opplæring og informasjon

- Det er viktig at alle aktører, kommune, organisasjoner og næring blir kjent med kartleggings- og verdsettingsprosjektet, slik at resultatene snarest mulig kan komme til nytte.
- Vi bidrar gjerne i dette arbeidet f.eks. med et informasjons- og opplæringsopplegg internt i kommunen, mot organisasjonene osv.

4. Påskjønnelse til de frivillige

- Vi synes at de frivillige bør påskjønnnes på en eller annen måte.

Vi foreslår derfor et møte for å diskutere dette og evt. andre ting, så snart som mulig.

med vennlig hilsen

Oslo og Omland Friluftsråd

ved rådgiver Johan Hval

Oslofjordens Friluftsråd

ved rådgiver Gunnhild Laxaa